

# LIETUVIS BRAZILIJŲ

Leidžia Spaudos b-vė «SVIESA» SĄO PAULO, 1931 m. Rugsėjo mėn. 19 d. Red. V. Atkočaitis. NR. 38 (141)

Red. ir Adm. adresas: Caixa postal 1764, SĄO PAULO. Red. ir adm. būstinė: Rua Maria Marcolina, 89-a.

Vygandas.

## Tikslas ir priemonės.

(tąsa)

Taipgi partijų kovos labai sumaišė ir užtemdė valstybės idėją ir nemaža pakenkė valstybingumui.

Bloga dar ir tai, kad partijos savo ideologijai elementų ieškojo ne tautiškoj dirvoj, o atsinešdavo juos iš kitur.

Taipgi mūsų partinės kovos neigiamai paveikė mūsų tautos valstybingumo auklėjimą.

Norėdami būti atviri, turim pasakyti, kad ir Vilniaus vadavimo idėja ne iš visų partijų susilaukė reikalingos paramos. Kai kurios partijos taip egzišitarsė jokios Vilniaus okupacijos, jokios Vilniaus bylos ir nebūtų.

VVSjungoj daugiausia yra susibūrę nepartiniai žmonės.

Gal būti be partijų politinis gyvenimas ir negali apseiti. Ir iš tikro mažesnis visose valstybėse mes matom tokias ar kitokias politines organizacijas. Tai jei jau negalima apseiti be partijų, tai bent reikėtų, kad jų kova būtų vedama tokiu būdu, kad ji nekenktų valstybingumui piliečių auklėjimui.

VVS su nieku nenori viduje kopti, kas tik stovi ant valstybinio pamato ir pritaria Vilniaus vadavimo reikalui VVS nenori skaldyti, bet jungti ir vienyti. Ir mūs politinėms partijoms VVS anaipolto nemano skelbti jokios kovos. Bet VVS norėtų, kad mūsų partijos, ypač kairiosios, daugiau kreiptų dėmesio į Vilniaus vadavimo reikalą.

Mūsų troškimas, kad visos mūsų politinės partijos duotų vieną kitai ranką prie Vilniaus vadavimo reikalo.

VVS įstatuose yra pasakyta, kad VVS yra nepartinė organizacija. Bet nepartinė tai nereiškia nepolitinė. Vilniaus atvadavimas tai eminentiškai politinis tikslas.

Mūsų organizacija ta prasme yra nepartinė, kad ji nesijungia su jokia

partija, nedraudžia savo nariams partijoj priklausyti, kiek tai nesipriešina Vilniaus atvadavimui. Jei kuri nors partija aiškiai pasisakytų, kad ji Vilniaus atvadavimui nepritaria, tai surantama, kad VVS nariai tokios partijos priklausyti negalėtų. VVS yra nepartinė labiausia tuo, kad ji nesiekia paimti valdžios. Politinių partijų vyriausias tikslas, kaip žinia; yra valdžios paėmimas. VVS tokio tikslo sau iki šiolėi nestatė ir greičiausia ir ateity nestatys. Gal tik tada VVS tokį tikslą sau pastatytų, jei matytų, kad tokiu būdu ji geriau patarnaus Vilniaus atvadavimui. Tačiau šandie to nematyti.

Bet VVS negali būti vis viena ar auklėjama ir kaip auklėjama valstybingumas, patriotizmas. VVS negali būti vis viena, jei tauta skaldoma, jei ardoma jos vienybė.

Kodėl? Todėl, kad neauklėdami valstybingumo, nekeldami patriotizmo, mes Vilniaus neatvaduosim. VVS negali leisti viso to, kas mūsų tautą silpnina, nes būdama silpna ji Vilniaus neatvaduos. O suskilimas, vienybės stoka tai dažniausia tautos silpnumo priežastis. Kadangi nuo tautos valstybingumo, nuo jos patriotizmo ir vienybės labai pareina mūsų pagrobtos sostinės atvadavimas, tai VVS ir privalo šiais dalykais rimtai susirūpinti.

VVS šandie jau nėra menkniekis. Ji jau turi apie 300 skyrių su apie pora dešimčių tūkstančių narių. Tai jau nemaža pajėga. VVS gali ir privalo pasisakyti visais klausimais, kurie tik liečia tiesiogiai ar netiesiogiai mūsų pavergtos sostinės atvadavimą.

Vilniaus atvadavimas bus galimas jei prie šito tikslo eis visa tauta. Todėl mes ir privalom rūpintis visu tuo, kas tautą prie šito tikslo veda.

Iš „M. V.“

## LIETUVA.

Grįžo iš Vienos Dr. Zubkus.

Lietuvos universiteto ausų, nosies ir gerklės klinikos vyr. asistentas Dr. Zubkus komandiruotas Vienon pasitobulinti savo specialybėje. Vienoje Dr. Zubkus dirbo žinomose profesorių Hak'o ir Neumann'o klinikoje. Iš Vienos grįžo Kaunan šiomis dienomis ir pradėjo savo darbą klinikoje.

lindo per langą ir pavogė kostiumą.

Nakties metu Kėdainių m. nežinomi piktadariai, įlindę pro uždarytą langą į pil. Kazio Nevardausko butą, pavogė kabėjusį prie jo lovos kasdieninį kostiumą, 100 litų vertės, su esančiais klenėje laikrodžiu 60 litų vertės ir pinigine, kurioje buvo 40 litų ir su kitais smulkiais dalykais.

Sulaikyta smarki vagilė-recedivistė.

Ne per seniausiai pil. Lordonas pranešė kriminalinei policijai, kad iš jo buto kažin kas išvogė įvairių daiktų ir 50 litų pinigų. Kriminalinė policija šiomis dienomis įtariama vagilę jau sulai-

kė. Pasirodė, kad minėta pilietė apvogė jau trintai iškeltas penkias bylas už įvairias vagystes Ona Gveldienė. Ji be to, už tokius darbus jau du kartu teismo bausta. Kvotą kriminalinė policija pasiuntė taikos teisėjui, kad ir už šia kartą vagystę būtų tinkamai „atlyginta“.

—Šiaulių mieste, Varpo g. Motelio Klencznerio krautuvėje įvyko gaisras. Sudegė ir sušlapo nuo gėsinimo odos, kaliošai ir kitos prekės. Nuostolių padaryta apie 35.000 litų. Visos prekės buvo apdraustos 80.000 litų.

Sernai iškniso bulves ir vasaruojų.

Kaišadorių miškų urėdijoj. Būdos girininkijos miškuose pradėjo rodytis daug šernų. Išėję iš miško šernai iškniso apylinkės kaimų Paliepių, Šukiškių ir kitų ūkininkų bulves, vasaruojų ir kai kurių ūkininkų sumynė nesuvežtus kviečius. Šernai iš miško išėina pulkais po 20, su jaunikiškais ir nieko nebodami į pastatytas vietas žmonių baidykles pridaro daug žalos laukams. Komisija atvykusi į vietą nustatė, kad yra sužalotų 70 proc. pašėlių ir padaryta iki 800 lt. nuostolių pavieniams ūkininkams.

Išplėšė svirną ir išnešė 6000 litų pinigų.

Liepos 20 d. naktį, Raseinių apskr. Kalnujų m. nežinomi piktadariai iš užrakinto Skolastikos Elzbergienės svirno išplėšę stogą ir įlindę, išvogė apie 6000 litų pinigų ir įvairių daiktų. Viso nuostolių padaryta 8000 litų sumai.

Kaip Lietuvoje vystosi autovežimų judėjimas.

Pernai Lietuvoje buvo 1002 autovežimai vartojami 229 verslo tikslams, 384 privatūs, 96 valstybinių ir savi valdybės įstaigų, 293 vartojami šiaip visokiems reikalams.

Pernai autobusų linijų buvo 3560 klm; padaryta reizų 69.480. Visi Lietuvos autobusai pernai išvažinėjo 5.436.400 klm: ir pervežė 833.800 keleivių.

Klaipėdos krašte pernai buvo 13 autobus. linijų su 20 autobusų. Padaryta 11.223 reizai.4 456.300 klm. Pervežta 166.870 keleivių.

Plečiantis autobusų judėjimui, didėja ir autobusų ir jų reikmenų įvežimas Lietuvon.

Remontuos įgulos bažnyčią.

Netrukus Kaune pradės remontuoti įgulos bažnyčią: tinkuos, išsitys bokštelius. Remontuojama daugiausia bus iš lauko.

Perkūnas nutrenkė du gimnazistus.

Liepos 27 d. Imbrado valšė. Ustronių km. griaustinis trenkė į pil. Jono Juodvaikio gyvenamąjį namą, jį uždegė ir užmušė jo namuose sūnų Joną, 21 metų amžius ir kaimyno Eduardo Šileikos dukterį Jadvygą, 11 m. amž. Užmuštieji J. Juodvaikis ir Šileikytė yra Zarasų valdžios aukštesniosios komercijos mokyklos mokiniai; pirmas mokėsi 7 klasėje, o antroji — pirmoje klasėje. Padegto namo nudegė stogas ir apdegė kambary buvę daiktai. Nuo ugnies nuostolių padaryta apie 4000 litų. Namas neapdraustas.

103 nauji piliečiai.

Per šių metų liepos mėn. suteikta Lietuvos pilietybė 103 svetimšaliams, kurie jau buvo išgyvenę Lietuvoj 10 metų.

Pritrūksta statybos medžiagos.

Tenka patirti, kad Kaune pradeda pritrūkti pagamintos statybos medžiagos. Beveik visos lentpjūvės, dirbančios ištaisomis paromis ir visdėlto nesugebančios pristatyti statybininkams ir visiems kitiems namų statytojams reikalaujamą statybos medžiagą laiku.

Kelia sužvėrėjusiam tėvui byla.

Neseniai spaudoje buvo plačiai aprašyta, kaip vienas tėvas iš Šiaulių apylinkės, kuris savo antros žmonos prikabinatas, apgyvendino savo dukterį tvarte, kur jos lo nesupūdė. Teko patirti, kad kriminalinė policija šį įvykį ėmėsi tirti ir jei paaiškės, kad tėvas tikrai buvo palikęs tvarte tokiose sąlygose savo dukterį, kurios gyvybei grėstė pavojus, tai, einant B. jst. 489 str. bus traukiamas atsakomybėn.

Valstybės teatro remontas.

Nukentėjęs nuo gaisro valstybės teatro flygelis baigiamas atremontuoti. Nesudėti dar langai ir nepadaryta sienų pagražinimai. Taip pat ir kitas pernai pristatytas šoninis flygelis iš lauko aptinkuotas. Be to, dar daromas šioks toks remontas visame teatre. Nuimamas dabar šalin pradėjęs trupėti fasado tinkas.

Jurbarko ligoninės remontas šiomis dienomis jau prasideda.

Dar ankščiau numatytas kapitalinis Jurbarko plaučių ligoninės remontas šiomis dienomis jau pradedamas. Iki šiol Jurbarko plaučių ligoninė teturėjo vietas tik penkiasdešimčiai ligonių. Ją atremontavus ir naujai pristačius antrajį aukštą, ligonių galima būsia talpinti iki 130. Ligoninės patalpos bus įtaisytos visai moderniškai. Norima, kad šios ligoninės remontas iki naujų metų būtų užbaigtas. Dabartinį ligoninės medicinos personalą, kiek žinoma, manoma priskirti, kol remontas eis, prie kitų sveikatos departamento žinioje esančių ligonių pasipraktikuoti.

Dėl remonto dabar į Jurbarko plaučių ligoninę nė vienas ligonis nepriimamas. Sergą plaučių ligomis gali kreiptis į kitas tos rūšies ligonines.

## Kronika.

Išvyko.

Rugsėjo 14 d. pirmadienį, buvęs Lietuvos Resp. Gen. Konsulas Pietų Amerikai p. T. Daukantas, išvyko į Argentiją B. Aires, kaipo į savo nuolatinę paskyrimo vietą.

Mokslinė ekspedicija.

Lietuvos Universiteto mokslinė ekspedicija, kaip teko patirti, dabar randasi Paracatū municipijoj ir ten dirba užbrėžtąjį darbą.

## PRANEŠIMAI.

Lietuvos Respublikos Konsulatas SĄo Paulo šiuo turi garbės pranešti užinteresotų asmenų žiniai, kad š. m. rugsėjo 10 d. Lietuvos Generalinis Konsulatas Rio de Janeiro yra panaikintas ir visų Lietuvos piliečių gyvenančių Brazilijoj konsuliacinis aprūpinimas yra pavedamas Lietuvos Konsulatui SĄo Paulo.

Lietuvos Konsulatas SĄo Paulo.

Lietuvos Respublikos Konsulatas S. Paulo šiuo kviečia:

1. Kvatavičių Juozą,
2. Sleną Juozą,
3. Kemeklį Antaną ir
4. Žiutelius Stasį ir Magdę užėiti Konsulatan, rua Aureliano Coutinho, 10 arba nurodyti savo adresą.

Lietuvos Konsulatas.

SPAUDA -- MŪSU GALYBĖ.



## Patarimai visais piniginiais reikalais

duodami veltui ir lietuvių kalba šio banko

# Lietuviu skyriuje BANCO GERMANICO

Rua Alvares Penteado 17, kertė Rua Quitanda.

G. Faustas.

## Negaliu pamiršti.

(iš „Žalioji vakaras“.)

Negaliu pamiršti ką tos rožė sakė,  
Ko žvaigždutės verkė glūdomoj nakties...  
Ten mirties agonijoj mušėsi plaštakė  
Ir beilčiai laukė kol saulė nušvis.

Ten sode lakšutė skundėsi lig ašarų  
Ir lieknajam beržui ištare „myliu“...  
Man gaila jaunatvės aukso pavasario.  
Man gaila nuskintų margųjų gėlių.

Negaliu pamiršti paskutinio vakaro,  
Kurs su saule geso amžių užmirštin.  
Kaip daržely rožės dvi sidabro ašaras  
Nubėrė į smėlį žengdamos mirtin.

Ei, nuskintos rožės, meilė sudrumstoji  
Nepavergsit sielą daugiau jau oi, nei!  
Girdės mano raudą tik naktis tamsioji,  
Tik raiba lakšutė sutemų sapne...

Vysta margos gėlės šalnos pakramtytos,  
Vysta ir jaunatvė su jomis kartu —  
Ant rudens tako lapais nubarstyto  
Susitiksim kartą tiktai... aš ir tu...

Susitiksim kartą, kaip šalna ledinė  
Glostys tavo širdį meilumu mirties,  
Kai vėjas laukuose giesmę paskutinę  
Skambins šintu stygų glūdomoj nakties.

Vyt. Alantas.

## Tarp penkių ir septynių.

Artistas Jonas Naubartas, skėtodamasis kambario vidury ir stengdamasis užsidegti, repetavo komišką rolę. Komedijs, pavadinta „Tarp penkių ir septynių“, giliausiu artisto įsitikinimu, buvo gryniausias žmogiškojo idiotizmo padaras; bet jis tą rolę taip atkakliai apdirbinėjo, visų pirma, dėl to, kad kitą dieną artistas turėjo savo debiutą, nuo kurio parėjo visa jo tolesnė karjera, o antra, Naubartas negalėjo atitraukti nuo teksto dar ir dėl to, kad jo rengiamoji rolė teatro scenoj. Pjesės herojus laukė savo meilužės tarp penkių ir septynių, o ji nėjo. Naubartas taip pat laukė savo mylimosios tarp penkių ir septynių, o ji vis nesirodė. Herojaus laukimo monologas visiškai atitiko artisto nuotaiką.

— Kur ji dingo? — deklamavo vaidila su jnirėimu, protarpiais žvilgtėdamas į tekstą. — Kur ji dingo? Jau greit bus septynios, o jos vis nėra! Nerimas, tartum pasiutęs šuo, baigia tapyti mano nervus! Niekas taip nekankina, kaip nežinojimas. Nepagalvėčiau pusės savo gyvenimo, kad tiktai sužinočiau, ar ji ateis ar ne! Aš jaučiu, kad ar šiaip ar taip, man artinasi galas: jei ji neateis, aš plyšiu iš pasiutimo, jei ateis, mano širdis bus džiaugsmo eksplozija! Bet kodėl ji neateina, ko-

dėl ji neateina?.. Ji būtinai nori, kad aš sudaužyčiau savo makaulę į sieną! — Idiotizmas! — bloškė artistas tekstą į pastalę ir užsidegė papirosą. — Kai ji ateis, aš jai iškelsiu tokią sceną kokios ji dar nė karto neturėjo!..

Nerimo demonas blaškė jį iš vieno kambario į kitą. Svarbiausias klausimas, kurio Naubartas negalėjo išspręsti, buvo: Kodėl? Kodėl Julė neateina? Kodėl ji verčia jį kankintis? Kodėl jis nerimsta, kad ji neateina?..

— Pagalvokim rimtai, pagalvokim rimtai, kodėl aš turiu siusti, kad ji neateina? — balsiai kalbėjo artistas. Jam rodydavosi, kad, samprotaujant balsiai, kambarį atsirasdavo dar viena būtybė, su kuria jis pasidalydavo savo sielvar-tu. Be to, pats kalbėjimo procesas nukreipdavo jo dėmesį nuo susikaupusios gėlos širdy. — Pagalvokim rimtai, ko man karščiuotis? Ji ketino ateiti septyniomis, o ligi septynių dar liko penkiolika minučių. Jei važiuos važiuota, lygiai septyniomis Julė gali būti čia. Pagaliau jei ji ir pasivėluotų?.. Juk taip daroma! Moterys, einančios į pasimatymus, visada pasivėluoja. Jos vaizdojasi, kad to reikalauja geras tonas... Šiandie jai galėjo užteikti kaprizas mane paerzinti: juk Julė sklidina visokių netikėtumų! O gal ji, eidama pas mane,

## Kas atvaduos Vilnių?

(VVS garbės nario prof. F. Kemėšio kalba pasakyta per Vilniaus dieną Pa-langoje 1931 met. liepos mėn. 19 d.)

Gerbiameji, nepriklausomos Lietu-vos piliečiai!

Kada tik Vilniaus reikalas sukvie-čia lietuvius į būrį, jų širdys gedulo šydu apsigaubia. Prisimename tą baisų mūsų tautai dar nepersenai pietų kai-mynų padarytą skriaudą, kuri visų mū-sų praeities skriaudų eilėje ištikrųjų sudaro kulminacinį punktą. Mums bu-vo išplėsta mūsų sostinė su trečdaliu mūsų žemių. Ir mes tam tik ir renka-mės, kad panaujinti savo pasižadėjimus, kad sustiprinti savo pasiryžimus atgau-ti tai, kas mums šventai priklauso. Ir jeigu mes statome klausimą: „Kas at-vaduos Vilnių?“ — tai visai ne dėl to, kad nors valandėlei intume manyti, jog kiti mums tai padarys; ne, mes ži-nome gerai, kad nei lenkai patys mums sostinės negražins, nei kas nors kitas to malonumo mums nepadarys. Vilnių ir visas užgrobtas žemes mes patys tu-rėsime atsiimti. Gi statydami klausimą: „Kas atvaduos Vilnių?“, mes tik nori-me tą Vilniaus vadavimo klausimą dar visapusiškiau, dar giliau ir nuodugniau apsvarstyti, kad ne tik pats uždavinys mums pasidarytų aiškus, bet, kad ir būdai ir keliai tam uždaviniui vykinti paaiškėtų.

Visų pirma, tačiau prisiminkime eiga įvykių surištų su Vilniaus prara-dimu.

1920 m. spalio 7 d. Suvalkuo-se lietuviai ir lenkai dalyvaujant San-tarvės Karo Kontroliės Komisijai, suda-ro ir pasirašo sutartį, nustačiusią de-markacijos liniją, kuri sutapo su Cur-zono linija ir sulig kuria Vilnius pripa-žįstamas Lietuvai. Jau tą pačią dieną lenkų kariuomenė, įsakymu paties Pi-lsudsko, pradeda žygiuoti į Vilnių. Ki-tą, spalio 8 dieną, genkrolas Želigov-skis su 20.000 kareivių puola Lietuvos kariuomenę, kuri būdama dar neskait-linga, priversta trauktis. Tautų Sąjun-gos Taryba tą pačią dieną reikalauja telegrafu, kad Lenkija „neatidėliotinai nutrauktų karo veiksmus“. Lenkai te-legrama pažada tai padaryti. Tačiau — spalio 9 d., t. y., už dviejų dienų po pasirašymo Sukalkų sutarties, Želigov-skis paima Vilnių.

Tautų Sąjungos Tarybos pirminin-kas Leonas Bourgeois savo rašte Pada-revskiui gruodžio 14 d. pasmerkia

šį lenkų žygį.

Lenkija paskelbia Želigovskį mai-štin'ku ir pilotiškai nuplauna rankas. Vėliau lenkų valdžia jį gausiai apdava-noja, o Varšuva jį išrenka savo garbės piliečiu.

Tų pačių 1920 metų spalio 28 d. Tautų Sąjungos Taryba pasiūlo lenkams atsiimti iš Vilniaus krašto kariuomenę ir abejiems — lietuviams ir lenkams sutinkant, padaryti Vilniaus krašte ple-biscitą, kai dėl priklausymo tos ar ki-tos valstybės. Tačiau Lenkija kariuo-menės neatitraukia. Priešingai, ji padi-dina iki 50.000 ir žygiuojama Kauno link. Kruvinuose mušiuose Lietuvos ka-riuomenė atlaiko spaudimą. Lapkričio 29 d. Kauno stotyje pasirašama paliau-bų sutartis.

Tautų Sąjungos Taryba atsisako nuo plebiscito sumanymo.

Sekančių 1921 m. gruodžio 17 d. Varšuvos seimas nutaria daryti rinki-mus į Vilniaus seimą. Kinkimais į tą seimą įvyko 1922 m. sausio 8 d. Rin-kimuose nedalyvavo lietuviai, gudai ir mažne visi žydai. Lietuva protestavo prieš to seimo norą kalbėti viso Vilniaus krašto vardu. Pasiūlė atiduoti visą gin-čą Hagos Vyriausiam Tribunalui.

Vilniaus pseudo-seimas vasario 20 d. (1922 m.) nutaria prijungti Vil-niaus kraštą prie Lenkijos ir jau kovo 24 d. Varšuvos seimas tą Vilniaus sei-mo nutarimą patvirtina. Lietuva pareiš-kia protestą. 1923 m. kovo 15 d. Am-bosadorių Konferencija (Anglijos, Pran-cūzijos ir Italijos ir Japonijos atstovai) nutaria praveisti demarkacijos liniją, Tarybos laikinai nustatytą — sieną tarp Lietuvos ir Lenkijos. Ambasado-rių Konferencija net nepareikalavo Vil-niaus kraštui kokiu specialiu autono-minio režimo sąlygų. Tautų Sąjunga šią Amb. Konf. nutarimą pasiskubino priimti domėn ir nurimo.

Balandžio 16 d. savo notoje Lie-tuvos vyriausybė protestavo pareikėda-ma, jog negalinti pripažinti Amb. Konf. nutarimo. Tą Lietuvai nenustoją reikėti Tautų Sąjungoje prie kiekvienos pro-gos. Tačiau Tautų Sąjunga atsisako spręsti klausimą iš esmės ir ragina Lietuvą vesti tiesiogines derybas su Lenkija.

(b. d.)

užsivėpsojo kur prie vitrines? Dabar pavasaris ir moterys keičia žiemos kal-linius į vasaros krepdešinus. O kas taip mėgsta puostis, kaip Julė?.. Ji ga-lėjo gauti telegramą, kad susirgo moti-na ir išvažiavo, nesuspėjęs pranešti man. Pas ją galėjo ateiti svečių, kurių nepatogu palikti... Pagaliau, kodėl ji negalėtų susirgti? Tikriausiai ji susir-go! Vadinasi, jaudintis aš neturiu nė mažiausio pagrindo...

Naubartas keletą kartų perėjo per kambarį tylėdamas. Paskum, vis la-biau ir labiau jaudindamasis, jis vėl ėmė kalbėti.

— Bet kodėl aš negaliu užčiaupti nasrų savo piktajam demonui, kuris be atgaujo šnibžda man į ausį, kad visos tos mano išgalvotos priežastys nėra rimtos, kad jos negali sukliudyti mote-riai, jei ji nori, ateiti į pasimatymą, kad aš jas išgalvoju, tik norėdamas nuraminti savo nervus? Vadinasi, turi būti rimtesnių priežasčių, kurių aš ne-žinau...

Ir jo fantazija, pavydo botagu pla-kama, su nepaprastu žiaurumu ir grei-tumu ėmė fabrikuoti seriją tokių vaizdų nuo kurių jo širdis raitėsi iš skausmo, lyg bezdžionė, čaizoma įnirtusio jaukin-tojo bizūnu... Jis vaizdavosi ją važiuo-jančią su „kitu“ jaukiame automobily, ji nuolankiai šypsojos „jam“, kai „jis“ pasilenkęs ilgai bučiavo jos ranką. Iš-erzintojo artisto vaizduotėj su bareljefo ryškumu blizstelėjo vaizdas: ji „kito“ glėby! Jis susiraukė lyg nuo fizinio

skausmo ir paskubomis užsidegė kita papirosą.

— Nesąmonė! Haliucinacija! Taip negali būti! — murnėjo jis, iš visų jė-gų stengdamasis suvaldyti nervus ir užčiaupti palaidos fantazijos orgijas. Bet tą pačią akimirką jau jis matė dva-sios akimis ją sėdinčią su „kitu“ tam-sioj ir tuščioj kino ložėj, kur visas dė-mesys nukreiptas į okraną, bet... ak-jis ir pats puikiai žinojo tamsių ir tuš-čių kino ložų paslaptis!..

Ligi septynių dar liko devynios minutės. Naubartas pasiryžo: jei lygiai septyniomis Julė pas jį neateis, jis eis pas ją. Jei jis jos neras namie, jis ži-nos, kas daryti. Sunkiausia bus išlau-kti tas devynias minutes.

Jis priėjo prie lango ir ėmė žiūrė-ti į gatvę. Kitapus gatvės stovinčių namų langai buvo užleisti tamsiai rau-donomis užuolaidomis.

— Kaip keista, — sumurmėjo ar-tistas, — čia gyvenu jau septyni mėne-siai ir dar nebuvo pastebėjęs, kad anapus gatvės užuolaidos tamsiai rau-donos...

Prie vieno durų sustojo automobi-lis. Iš namų išėjo vienas ponas su po-nia. Soferis jiems atidarė dureles, vik-riai išėjo prie vairo ir nuvažiavo. Su-kantis už kampo, Naubartas pastebėjo automobilio numerį: K. 141.

— Tas pats! — sumurmėjo jis šypsodamas.

(b. d.)



# Kaip sunaudojamos aukos Vytauto Didžiojo Fondui.

Lietuvos laukiniojesostinėje Kaune prie Duonelaičio gatvės, kaip danielini lankiusių Lietuva t. k. matyti, gražiam patėmis ir paninklais išpuostame sode, stovi medinis blogos išvaizdos trobesys su pristatytu mūro bokštu. Šiame trobesy yra karo muziejus, kuriame patalpinta gausus rinkinys eksponatų apibūdinančių Lietuvos kovas už nepriklausomybę. Per tryliką nepriklausomo gyvenimo metų karo muziejus virto kiekvieno lietuvių širdžiai brangia šventove. Čia ir lietuviai ir svetimšaliai lenkia galvas ir deda vainikus prie žuvusių paminklo, kiekvieną dieną gausi minia renkasi į vėliavos pakėlimo ir nuėmimo iškilmes, o valstybinių ir tautinių šventybių metu suplaukia tūkstantinės minios. Iš čia laisvės varpas skelbia tautos džiaugsmo valandas. Bet malonų jausmą kilusį lankant šią vietą siegia muziejaus išvaizda, kuri toli gražu neatitinka savo aukštą tikslą, ir laimė, kad kiekvieną akimirka maža kibirkštė gali tą didžią šventovę paversti pelenu krūva. Nors ir kiti muziejai randasi ne geresnėje padėtyje, nes negali dėl patalpų stokos užtiesti statinamą vietą kultūrinėje darbe dirtoje, bet karo muziejus randasi už vis blogiausios apyvokos ir visuomenė labai susirūpinę įrengimu jam atitinkamo rūmo.

Vytauto Didžiojo Komitetas atjausdamas visuomenės susirūpinimą nusprendė Vytautui Didžiajam pagerbti pastatydinti Jo vardo muziejų Kaune, dabartinio karo muziejaus aikštėje. Tam tikslui įsteigė Vytauto Didžiojo Fondą ir pradėjo rinkti aukas. Lietuvos visuomenė sukruto aukoti. Aukojai visi: ūkininkai, valdininkai ir darbininkai be tautybės ir kitų skirtumų. Daugelio organizacijų nariai dėjo aukas organizacijų vardu. Pažvelgus į aukotojų sąrašus greta lietuvių organizacijų vardų rasime žydų, gudų ir totorių organizacijų vardus. Malonu pastebėti, kad kai kurios organizacijos savitarpį lenktybiavo ir stengėsi įteikti didesnę auką. Gausias Lietuvos visuomenės aukas papildė nors mažomis, bet reikšmingomis sumomis Azijoje, Afrikoje ir Šiaurės ir Pietų Amerikoje gyvenantieji lietuviai. Iš Amerikos aukų atsiuntė šios lietuvių kolonijos: Argentinos — per vietos komitetą atsiuntė 1949 Lt. 96 ct (194, 98 dol.), Šv. Antano parapija Detroit mieste per kun. Igną F. Borsį 1405 Lt. (140, 50 dol.), p. Joseph Elias iš Čikagos 1000 Lt. (100 dol.) New York city lietuviai per vietos Ko-

mitetą 500 litų (50 dol.). Worcester Mass lietuviai per drą Puskunigį 1020 litų (102 dol.) jį tarpe 100 dolerių aukso. Amsterdame lietuviai per vietos komitetą 2050 Lt. (203 dol.)

Tokių būdu dėka visuomenės duosnumui susidarė fondas, kurio pinigais šiais metais Kaune, dabartinio karo muziejaus aikštėje, pradėtas statyti Vytauto Didžiojo vardo muziejus, kuriame netolimoje ateity bus patalpinta karo muziejus. Senasis karo muziejus tovis toli, kol bus užbaigta šiame paveikslėly atvaizduoti Vytauto Didžiojo vardo muziejaus ūmė. O šių rūmų sienos kyla ir kyla aukštyn. Prie statybos dirba 250 darbininkų, kurie jau užbaigė žemutinio aukšto ir pradėjo pirmojo aukšto sienas. Reikia tikėtis, kad gerb. skaitytojams skaitant šią žinutę, muziejaus sienos jau bus baigtos statyti.

Kiekvieną naujai statomas muziejus džiugina. Ir kaip nedžiugins, kada kiekvienas nors maža auka jo statybos pradžią parėmė. Tuo džiaugsmu Lietuvos visuomenė gali dalytis su išeiviais svetur, nes ir jie aktyviai dalyvauja Žalgirio nugalėtojų paminklo statyme. Šis faktas mus visiems turi būti vienodai malonus, nes tuo parodom visam pasauliui savo vienybę pagerbiaiant Tautos didvyri, o tautos mokančios pagerbti savo didvyrius visų yra gerbiamos.

Bet džiaugiantis tenka ir susirūpinti. Muziejaus pastatymas kainuos du milijonų litų. Šiais metais užbaigimui pradėtų darbų trūksta 130.000 lit. o kitoms metams muziejaus užbaigimui reik vis milijono. Vytauto Didžiojo Komitetas jau kreipėsi į Lietuvos visuomenę ir ji pradeda pamažu dėti aukas muziejaus darbų užbaigimui. Tačiau to negana. Tautos garbė reikalauja, kad ir išeiviai, ankščiau panašiais atvejais palaikę tamprus ryšius su Lietuvos visuomene, dabar šiuo momentu neatsilikytų nuo visos Lietuvos visuomenės ir piranųjų aukotojų pavyzdį sekdami prisidėtų prie Vytauto Didžiojo muziejaus užbaigimo darbų.

Labai būtų gražu, kad visi muziejaus lankytojai, amžino aukotojų paminėjimo skyriuje, rastų šale Lietuvos visuomenės pavienių asmenų ir organizacijų vardų ir lietuvių kolonijų užsienioose vardus. Tai būtų puikus mūsų visos tautos dvasios vieningumo paminklas, pastatytas Vytauto Didžiojo mirties 500 m. sukakčiai paminėti. (Žiūrėk paveikslėlį 4 pusl.)

# PASAULYJ.

## ITALIJA.

Kiek pagaminta metalo Italijoje.

Roma. Laikraščiai praneša, kad Italija per metus pagaminanti apie 1.200.000 tonų lieto geležies ir apie 3.000.000 plieno. Pasak laikraščių italų vaitystybė šią pramonės šaką ateity dar žada geriau išstbulinti.

Nauji motoriniai žvejų laiveliai Rusijai.

Roma. Iš Venecijos praneša, kad šiomis dienomis Marghera uoste buvo nuleista vandenin 4 motorlaiviai padaryti Rusijos užsakymu žvejų reikalams. Sov. Rusijos vyriausybė ateity mananti užsakyti dar kelias dešimtis tokių motorlaivių.

## LENKIJA.

Pašalpa bulvių augintojams.

Varšuva. Anglijos kapitalistų grupė suteikė vienam Lenkijos bankui 9.000.000 zlotų bulvių augintojams pašalpų teikimui.

Atnaujinta prek. sutartis tarp Lenkijos ir Vengrijos.

Varšuva. Šiomis dienomis įvyko pasikeitimas sutarties dokumentų tarp Lenkijos ir Vencrijos prekybos sutarčiai atnaujinti, kuri 1930 m. buvo sudaryta Budapešte.

## AMERIKOS J. V.

Audra užmušė 700 žmonių.

Nevjorkas. Pranešimu iš Belise, ten kilusi audra, kuri sunaikinusi daug namų bei turto ir užmušė apie 700 žmonių. Vėlesnės žinios praneša, kad užmuštųjų skaičius sieksias iki 1000, nes kasdien iš po gruvėsių esą išimama po keles dešimtis žmonių.

Kitas ciklonas praėdęs per Kalifornijos žemumą sunaikindamas S-ta Rosa miestely.

Automobilių pramonė.

Vašingtonas. Darbo Departamento pranešimu, Amerikos J. V. automobilių industrijoj 50% dirba tik 5 d. savaitėj, o kiti 50 proc. visai nedirba. Nuo 5-10 proc. kitų industrijų darbininkų esą bedarbiai. Liūdnos krizio pasekmės.

# Auklėkimės ir auklėkime.

Jei jau iš mokslo duonos nevalgysi, tai be mokslo šimtą kartų mažiau ją valgysi. Tai mes supratom ir jau padarėm: pradžios mokslas privalomas, aukštesnis ir aukštesis mokslai visiems prieinami, veikia įvairūs kursai, paskaitos ir t. t. vadinasi, dėl paties mokslo skirtis nebetenka.

Bet auklėjimas?.. Mokslas be pavyzdingo auklėjimo — kūnas be sielos. Auklėjimas pas mus toli gražu neina lygiagrečiai su mokslu. Šiandien mūsų jaunimas baigęs 4-8 gimn. klases dažnai blogais pavyzdžiais viršija paprastą kaimietį bemokslį; o šis juk ima pavyzdį iš inteligento. Todėl girtuokliavimo, peštynių, keiksmų ir kitų nedorybių pasekmės tenka tėvams ir mokytojams, kurie neauklėja arba blogais gyvenimo įpročiais blogai auklėja. Auklėjimas mokykloj ir už jos niekuomet nepasieks tikslo be gerų gyvenimo pavyzdžių iš auklėtojų pusės.

Gali sau cenzais apsikrauti ir kitas apkrauti, jei jaunutės priangančių kartų sielos nenešios savo sieloj gerai gyvenimo pavyzdžiais, kol ji pradės savarankiai reikėtis — liks ji našlaitė, klajūnė — gyvenimo balastas.

Ta pati žmogaus širdis skelbia ir laimina šturpulingus karus ir vėl skelbia artimo meilę; blogai daroma ir ieškoma pasigailėjimo — nuodėmių atleidimo. Įvairus gyvenimo bangavimas, kuriam dora bei žmoniškumas — ginklas ir jėga, išsklaido plovimas — griauite griaua mokytojo darba... Bet ne tiek čia svarbu pasaulinė dora, kuri įvairių tautų įvairiai suprantama, kiek svarbu kasdieninio mūsų pačių gyvenimo valymas nuo purvo, kurs mus žemina ir didina numyse skurdą.

Iš to dalina! bus aišku, kokios aukštos doros bei išsilavinimo turi būt mokytojas, tėvas bei globėjas. Todėl nelaimė tam, kurs būdamas bloguose palinkimuose be idėjos imasi nekaltas sielas tobulinti.

Tad kam rūpi mūsų pačių ir žmonių gero, pradėkim nuo savęs, pasukim smerkim ir auklėkim kitus. Tik tuo keliu eidami, ypač išeivioj, atsiekim aukštesnį kultūr s laipsnį ir įgysim tinkamą sau vardą.

J. Motekaitis.

# "LIETUVIS BRAZILIJOS" — GYVENIMO VEIDRODIS.

## V. Vaištaras.

# Svajonių naktys.

( tęsinys „Vakaro sapne“ )

## II dalis.

Samanuotas kaimas. Jis paskendęs žaliu medžių jūroj. Paskendęs paukščių ir geltonkasių mergaičių dainose. Aplink laukai banguojančių javų, kurie saulutei tekant varvina deimantų ašaras ir lenkias, nuo žalio vėjo dvelkimo Jaukus ir žavėtinus gimtinius kaimas. Žaliu kilimu klotas pievos ir įvairiaspalvė galumbe apgobti laukai.

O naktys... Kokios gražios kaimo naktys skęstančios sapnų tyloje, kada pilkos sėrmėgos ir margos skaros po dienos darbų užvožia akis. Kada tik lakstutės giesmė ir medžių maldos pasiekia nemiegančią, svajonjančią ausį. Kada nakties dievaitė apsaugo laukus ir pievas deimantų karoliškais ir sužavėta klausosi lakstutės giesmės.

Aš mėgstu svajoti, klausyti lakstutės giesmės, medžių bei gėlių maldos ir žvaigždžių klajūnių skundo. Aš myliu medžių maldas, myliu žvaigždžių skundą, tik lakstutės giesmės nemoku. Myliu ežero paviršių, kada dugne

dreba mėnulis ir mirguliuoja tūkstančiai žvaigždutė, o du irklai skiria ramų vandenį. Tada aš viską pamirštu... Svajonės nukelia mane į kitą pasaulio kraštą. Išraižau su jomis platuji pasaulį, bekraštes jūres, lyg aras apskrieju snieguotas Alpių viršūnes, mirtimi dvelkenčią Sacharą ir lygiuosius gimtines plotus.

Praeina kelios dienos, kelios mėnesienos naktys.

Ežero paviršių skrodžia du irklai, dugne dreba aukso mėnulis. Beržo šakose — iki ašarų skundžias lakstutė.

Irklai kalbasi su ežeru. Aš svajuju. O mano svajonės — Lyda.. Jos dvi juodos, lyg kalnų granitas akys, šypsančios, išsiripusios ryšnių spalvos lūpūtes, lieknas dievaitės liemuo, garbinuio ti plaukai, daro ją nežemiškai gražia... Skambus, jaunatvę reikiąs, nekaltas juokas, liūdni ir linksmi pasakojimai, pasiekia mano ausį, nors ji toli, toli nuo manęs...

— Ar aš ją myliu? —  
— Bijau tau klausimo. Bijau ištarti „taip“ ir bijau — „ne“. Ji tokia nežemiškai graži... —

Aukso svajonės grįžta į mano sielą ir aš svajuju, svajuju.

Sunirgėjo mėnulis ežere. Nusijuokė žvaigždutės. Nutilo, užsimąstė lakstutė.

— Lyda, kad tu būtum čia, šalia manęs, aš tau pasakos sekėčiau, aš tau baltutę vandens leliją prie krūtinės prisėčiau... bet tu esi toli. Gal mimozų, akacijų sodely ir ilgiesi tyliųjų naktių, iškalbėtų kalbų? O gal esi laiminga ir sekį pasakos kitam? —

Keliolika raumenų suspaudė irklus, Sudrebėjo mėnulis dugne. Laivelis slydo ežero veidrodžiu. Lakstutė tebesikundė iki ašarų.

Išsilgus siela svajuoja. Svajonėmis skrido ten, kur antreji širdis ilgėjosi. Ilgėjosi dvi širdys svajonių naktį...

Kytą... Iš už beržyno pasirodė raudonas skritulys. Vyšnių sode degė milijonai raudonų žiežirbų. Ant medžių ir gėlių — kabėjo deimantų karoliai. Ežero kranta gobė baltos skaros. Pūtė žalias vakaris. Beržas bėrė deimantų ašaras. Daržely dar rožės su lelijoms sapnavo.

Paukščių ir margųjų skarų dainos skrodė paslaptinę tylą. Pilkos sėrmėgos šviesias dalges plakė. Pieva verkė deimantų ašaromis...

Pradalgėse rikiavosi kvepianti pieva. Skambėjo šviesios dalgės braukda-

mos deimantų ašaras. Pieva verkė... ir mirė... Tik ežeras buvo ramus, tik mėnulis nedrebėjo.

Pradalgė po pradalgės per dieną...

Ir vakarą... Vakara, kada nutildavo paukščių ir geltonkasių dainos. Kada sapnai užvoždavo pilkų sėrmėgų ir margų skarų akis, kada lakstutė raudodavo ar juokdavo svyrrokuolio beržo šakose — svajonės grįždavo į mano sielą ir du irklai skrodavo ežero veidrodį, skudavosi žvaigždės ir drebdavo mėnulis ežero dugne.

—Lyda, kad tu būtum su manim, aš tau lakstutės giesmę užtraukėčiau, nes mane naktys išmokė giedoti, ilgesys išmokė mane mylėti, žvaigždės išmokė vėjelui skustis... —

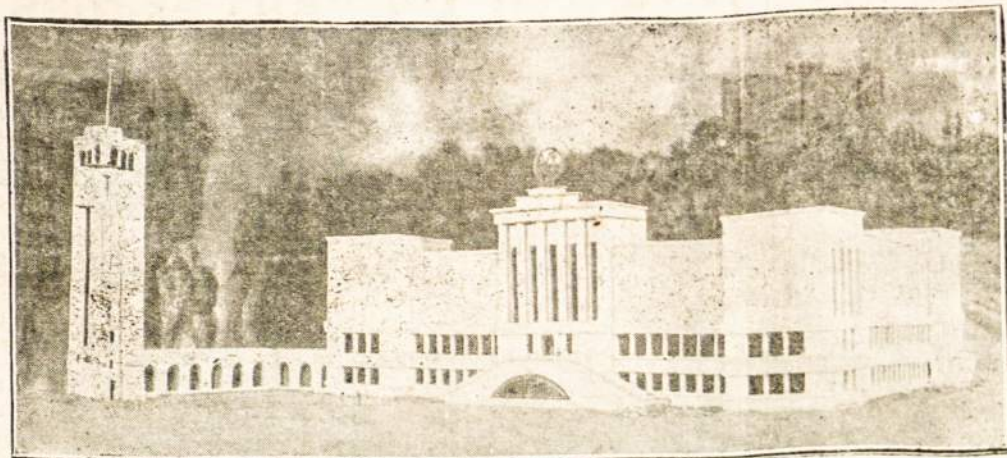
Ir taip kas naktį. Kada grįždavo rytas, kada deimantais verkdamo pievos ir svyrkuoklis beržas ilgėdavosi lakstutės giesmės — svajonės išnykdavo.

Tada rikiavosi į pradalgės lanka, žvangėjo dalgės, kvepėjo purienai ir skambėjo geltonkasių bei paukščių dainos.

( b. d. )

Kas bus, kas nebus, bet Lietuvis neprazul!





VYTVUTO DIDŽIOJO MUZIEJUS KAUNE.

**BRAZILIJOS NAUJIENOS.**

Nepalnkus įstatymas svetimšaliams.

S. Paulo. Teko patirti, kad sausio mėn. š. m. išleistas įstatymas, kuriuo einant visose įmonėse ir darbuose turi būti du trečdaliu vietinių ir vienas trečdalis svetimsalių, nors iki šiol faktinai dar neveikė, bet nuo 1 d. spalio mėn. pradės veikti. Tuo būdu iš daugelio fabričių ir kitų darbų dar bus atleista daug svetimsalių. Beabejo, jų tarpe bus daugelis ir lietuvių. Daugelis dirbančių lietuvių nužastauja, nes iš tikro dar daugiau padides lietuvių kolonijoj bedarbių.

Ko gi sulauksime tokių įstatymų aktyvaizdoj? Laukiame pagerėjant laikų, bet dėja, vis eina jie blogyn.

Mainys kavą į orlaivius.

Rio. «Estado» praneša, kad Žemės ūkio ministeris vedė derybas su Italijos atstovybe Brazilijoj dėl kavos mainymo į vieną hidroplaną «Savoia Marchetti» vardu. Trūkstant pinigų galima varyti prekyba ir mainais.

**AR JAU ATNAUJINAI PRENUMERATA?.. SKUBINK, KITU BUDU NUSTOSI DAUG NAUJIE-NU IR ĮVAIRENYBIU!**

L. Žvaigždutė.

**NAKTIS.**

Naktis ramoji mane gaivino.  
Žvaigždės danguje rengėsi gesti...  
Mano mintis žaliajam gėlynui  
Aš liepia dauosna nunešti.

Aš naktį taip myliu svajoti  
Kaip viską užkloja tyla.  
Svajonėms pasaulį apjuosti,  
Kad širdį nespaustų gėla.

Užklojus paslapčių daugumą  
Poilsį neša naktis visiems...  
Ar nesudrumstas ramumas  
Paskirtas yra tikrai dvieju?..

Užmigo žemė. Sapnai auksiniai,  
Gamtos kilnumas neregėtas.  
Liepsnojančiai mano krūtinei  
Naktis priklauso numylėta.

**REDAKCIJOS IR ADMINISTRACIJOS ATSAKYMAI.**

Pr. Didžiuliui. Antraš, ištaisėme.

M. Novikui. Trūkstantis numerius išsiųsime. Savo reikalu kreipkitės Konsulatan.

J. Pileckui. Gauta 3.500. Ačiū. Minimų knygų redakcija neturi.

P. Daunorui. Gauta 5.000. Ačiū. Laikraštis siunčiamas.

J. Sausanavičiui. Gauta 10\$ 000. Ačiū.

J. Kavalskiui. Laikraštį išsiųsime.

Št. Asadauskui. Laikraštį išsiųsime. Laiškų kol kas nėra.

Edv. Pribuišui. Adresą pateiktėme.

K. Mikalėnui. Tuo reikalu kreipkitės Konsulatan.

**Pašto dėžutė**

Redakcijoj yra laiškai:

S. Aršauskas, V. Bagdonas, K. Butzelis, V. Bučinskis, K. Bagdonas, E. Čiurkin, M. Čiurlytė, V. Citvaras, A. Dukavičius, P. Dapkus, Z. Danielius, P. Gailius, T. Grižalūnas, A. Gudonis, B. Gaidamavičius, M. Gaulia, B. Gudonytė, V. Giedraitis, S. Jakaitis, P. Janulytė, J. Kalina, K. Kazlauskas, V. Kavolis, A. Leimontas, J. Lašinskas, A. Linkevičiūtė, S. Liškus, V. Matulainis, A. Naruševičius, K. Pagirytė, P. Rinkevičius, E. Ratkutė, S. Strankauskas, Č. Snieška, K. Sipas, O. Tylaitė, V. Valantinas, M. Vitkauskaitė, O. Žindulytė, J. Žalys, E. Eimantas (apdr.), J. Karvelis.

Banco Germanico da America do Sul

Lietuvių Skyriuje yra laiškų šiems lietuviams:

S. Jučius, K. Kazlauskas, M. Vitkunas, V. Laurinavičius, A. Jakšionis, F. Stankevičius, O. Mitukiesė.

Laiškus galima prisijusti į vietą

**Daugiau Lietuviškumo.**

Nepersenai teko netikėtai pakliūti į Luz sodą, kur daugiausia šventadieniais susirenka lietuvių. Įžengdamas sodan maniau išgirsti lietuvišką šventadienišką pasikalbimą, bet... apsvyčiau.

Atėjo šis vaikščiotojas, būriais, porėnais ir pavieniai žmonelėliai. Matyt lietuvių. Stambūs, tvirti vyrų, geltonkasis, raudonveidės mergaitės... Bet kaip galima, kad lietuviškai kalbančių, dėja, visai mažai tesimantė. Atrodo, kad žmogus patenki į „lietbraziliską“ vietą, kur lietuvių vyrų bei mergaitės, (labai galima) netikėtai, užmiršo lietuvišką – gimtąją kalbą...

Tiesa, dar būtų pusė bėdos, jei tie „nelaimingieji“ gerai kalbėtų braziliskai. Bet čia, Tikras žargonas! Kalba braziliskai, bet vargu tikras brazilas jų kalbą suprastų. Gal kalbantiems ir gražiai atrodo, bet iš šalies pažvelgus – tiesiog biauuru. Atrodo, kad lietuviai yra arba menkos atminties, arba „nepaprasto aklimatizacijos laikotarpio“ žmonės(?)

Juk girdėdami tai svetimaudiai, netik, už tai mūsų nepažins, bet dar piktnisins. Juk kiekvienas žmogus turi žinoti ir visad atminti kokios tautos jis yra. Turi atminti, kad o tauta jis išaugino, kad jis yra savos tautos sūnus. O už tą jis turi gerbti savo tautą, jos papročius bei tradicijas ir branginti gimtąją kalbą.

Mes neturime užmiršti, kad esame lietuvių, kad Lietuva yra mūsų tėvynė. Mes neturime savintis svetimą kalbą, bet visur ir visuomet kalbėti tarp savęs lietuviškai. Ypač vietose, kur susirenka vieni lietuvių. Juk jeigu mes patys negerbiame savęs, savo tautos papročių, tai ko benorėti, kad svetimieji mus gerbtų.

Daugiau lietuviškumo!

V. V.

**„LIETUVIS BRAZILIJŲ“**

**-- ISEIVIŲ DRAUGAS.**

atsiuntus savo adresą ir 200 reisų pašto ženklelį.

BANCO GERMANICO DA AMERICA DO SUL

Lietuvių Skyrius

S. Paulo, rua Alvares Penteado 17.

**Tamošius Bekpuris.**

(tąsa)

VII.

Ona dar labiau paraudo.  
Akys drėksta, širdį skauda.  
Vos išėjo tik vaikinai,  
Ona tėvą apkabino  
Ir griaudžiai prašyti ima:  
„Tėte, aš dar neisiu šimet“.  
— Na, vaikeli, lyg kas varo,  
Būk su mumis, jei tau gera.  
Aš kaip nors, atsiprašysiu,  
Šiandie pat jam parašysiu“..  
Jis į kaktą pabučiavo  
Mylimą dukrelę savo.  
Trumpos buvo čia derybos:  
Baigtos pirmosios piršlybos!

VIII.

Ir mama čia pat vis ruošias  
Išlydėdama jaunuosius  
„Tai greičiau, vaikai, važiuokit,  
Ant mišių nepavėluokit.  
Tik Kastukui su tuo paltu,  
Kad tikrai nebūtų šalta“.

„Ei, matute, — tikras juokas,  
Kad sušaltų toks berniokas“  
Jai linksmai sušuko Kostas...  
Vienas žodis, vienas mostas, —  
Vienas tylus sušvilpimas,  
Ir vadelių paspaudimas, —  
Lyg iš guolio miško žvėris,  
Šoko tuoj iš kiemo bėris;  
Niekam jis užlenkt neduosis:  
Žino — veža tris jaunuosius.

Tamošiui vargas su skaitymu.

I.

Štai skaitytojau... Blogai mums...  
Skleidžiasi žinia po kaimus,  
Eina gandas nemalonus,  
Kad toks vienas jaunas ponas  
„Iliustruotoj Lietuvoje“  
Mūs Tamošių garbavoja.  
Sako, nors ir su kaliošiais,  
Bet prastokas mūs Tamošius.  
Vaikštąs burną atsivožęs...  
Nei „estetiskosios grožies“.  
Nei politikos nei meno  
Klausimais nenusimano;  
Ir kalbėt švelniai nemoka,  
Ir charakterio jam stoka...  
Sako, blogas mūsų smokas,  
Kad patinkas toks berniokas.

II.

Pas Jonilą ponas buvęs, —

III.

Ach... Beje, apie Tamošių...  
(Ot, tai būtų buvus košė:  
Vos pradėk tiktai rašyti —  
Lenda žodžiai neprašyti...)  
Na, Tamošiau, dovanoki, —  
Tu skaityt vistikie nemoki.  
Tu skaitai pirštu primigęs,  
Tik iš savo maldaknygės.  
O del knygos ar gazetės —  
Tau galvoje trūksta vietos;  
Tau vistikie, ką ten kas rašė.  
Kaip tik taip manau ir ašei.

IV.

Bet dabar mums nebeaišku,  
Kas daryt su šituo laišku.  
Aiškiai sakė: nuo Garboriaus.

Ir žinoti baisiai noris,  
Ką ten tokio senis rašo.  
Gal greičiau važiuoti prašo?  
Gal pasilgo mūsų Ona?  
(Baisiai būtų mums malonu!)  
O gal ji pati, mieloji,  
Ką nors tokio sugalvojo  
Apie šita... apie... meilę?...  
Ir Tamošius ryja seilę.  
Laiko rankoj jis kepurę  
Ir į laišką meiliai žiūri.  
Kas paaiškins mums dalyką?  
Reikia eiti vėl pas Miką...

V.

Ai, tas Mikas mūsų dėdė!  
Šimtą jis vilkų suėdė.  
Tai ne pora kitiems dėdėms, —  
Skaito laišką nemokėdamas.  
„Abejonės nėra nei lašo...“  
Žinoma, kas čia mums rašo.  
Reiškia, mes sukėlėm jausmą,  
Ir ne tiek laiškų dar gausme.  
Mandras daiktas yr mergaitė,  
Reikia tik mokėt prieti.  
Pirma jos atrodo baikiškos,  
Paskui vaikšto su pagaiškėliais.  
Pirma jos — baikiškiausios stinos  
Paskui mala mus, kaip girnos.  
Tu, Tamošiau, tai žinoki,  
Nes gyventi dar nemoki...

(b. d.)



# Keista tarnyba.

Vienas Amerikos jaunas milijonierius jaunų gražių merginų didelis mėgėjas, sugalvojo savo pramogoms šitokią šposą. Jis nusisamdė nogražaūs veido apyjauni vyrą ir pavedė jam štai kokias pareigas, Gatvėse samdinyš ėjo pirmyn užkalbindavo gražias merginas ir pradėdavo jas kibinti. Žinoma, tos vydavo nuo savęs išdykėlj, Tada pribėgdavo iš šalies milijonierius subardavo ir nuvarydavo užkabinėtoją. Suprantama, kad kibinamos merginos būdavo labai dėkingos už pagelbą ir dažniausia tokiu būdu milijonieriumi pavykdavo užmegsti jdomią pažintį.

Kai kada, jei mergina milijonieriumi labai patikdavo, jis duodavo užka-

binėtoju net antausi, kad tuo būdu parodytų savo didelę drąsą ir riteriškumą. Tiesa, antausis kaštavo kiekvienu kartu šimtą dolerių, kuriuos milijonierius savo samdiniui, virš nuolatinės gan geros algos: turėdavo išmokėti.

Viskas ėjo labai gerai. Milionierius ir jo tarnas buvo vienas kitu patenkinti. Bet štai Prancūzijoje atsitiko taip, kad užkabinta panele nesupyko, o pradėjo maloniai kalbėtis. Matyti vienas kitam jie patiko. Bet ir milijonieriumi ta panelė patiko. Tarp milijonieriaus ir jo samdinio kilo ginčas, kuris baigėsi tuo, kad milijonierius savo tarnui atsakė vietą. Be laiko atstatytas šis pareikalavo aukšto stlyginimo, kurio milijonierius nenorėjo sumokėti. Pngaliau visas ginčas atsidūrė teisme ir milijonieriaus išdykavimai išėjo aikštėn.

Iš „M. R.“

## BRANGŪS SKAITYTOJAI!

Juk Tamstoms bus ilgu ir nuobodu be laikraščio? Liuoslaikiu neturėsit ką veikti. Tamstos mėgstate knygas ir laikraščius?

„LIETUVIS BRAZILIJŲ“ norėtų ir toliau lankyti Tamstas. Bet tai priklausys nuo Tamstų, jei jį kviesite: t. y. atnaujinsite prenumeratą. Todėl nieko nelaukdami sėskit prie stalo ir rašykit mums laiškelį ir atnaujinkit prenumeratą, kuri iki metų galo kainuoja tik 6\$000. Tad neatidėliodamas siųsk 6\$000. Prie progos ir kaimyną paragink užsiprenumeruoti.

ADRESAS:

„Lietuvis Brazilijoje“ Administracijai. Caixa postal, 1764. São Paulo

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO“

Įsteigta 1890 metas

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinti, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 111 (senas n.103)

São Paulo.

D-r.  
S. Meitin.

(Diplomuotas Geidelbergo ir Rio universiteto.)

Priima: vidurinių, veneros ir nervų ligomis nuo 2 iki 6 val vakar.

RUA BARÃO ITAPETINGA  
37-a salas 8-9. Tel. 4-0715.

### PINIGŲ KURSAS.

Litas	---	1\$700
Prancuzų frankas	---	\$650
Vok. markė	---	3 \$850
Ital. lira	---	\$850
Doleris	---	16\$200
Uragvajaus pezas	---	7\$400
Argentinios pezas	---	4\$500
Anglų svaras	---	78\$000
Lenkų	---	1\$800

## Rusiska pirtis

rua Tenente Penna 29. (Bom Retiro)  
yra vonios, numeriai ir berdra ir tik po 2 mlr.

NAUJAI PATOBULINTAI!

ŠIOKIADIENIAIS atidara nuo 10 val. ryto iki 10 val. vakaro.

ŠVENTADIENIAIS nuo 8 val. ryto iki 2 val. po pietų.

D-ras EGBERTO CHAVES

Advokatas

visais reikalais priiminės lietuvius savo raštinėje Rua Benjamin Constant, 13 Nr. 4 aukštas salas 6 nuo 15 ligi 18 val.

Nemokančius susikalbėti portugaliskai priiminės šeštadieniais nuo 10 ligi 11 val. Lietuvos Konsulate.

Dr.  
A. M. Kandia

Venerinių, vidurinių ir vaikų ligų. Priima: nuo 9 iki 11 v. ir nuo 3 iki 6 val.

Analizė ligoniams nemokama.

Rua Conselheiro Chrispiniano, 74, 2 aukštas, 28 apart. (Prieš teatrą Municipal.) Telef. 4-0218

Kalbama rusiskai, lenkiškai ir vokiškai

Andrea Do.  
ADVOKATAS

ir prisiekęs vertėjas.

Rua Direita 6, aukštas 3, salė 12 ir 12-a. Tel. 2-3116.

Kontora atdara nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro.

Parsiduoda sklypai Villoy Armanda ir kitur. Taipat parsiduoda pastatyti namai išsimokėjimui.

Lietuviškų maldaknygių

galima gauti pirkti „Liet. Braz.“ reda kejoj. Kainos 2, 4, 6 ir 8 mlr. I, pro vinciją išsiunčiama gavus atlyginimą už knygą ir 500 reisų pašto išlaidoms.

Adresas: D. Beividas, caixa postal 1764, S. Paulo.



## Banco Allemão TRANSATLANTICO SÃO PAULO

Rua 15 de Novembro Nr. 38.

CENTRAS: VOKIETIJOS UŽJŪRIO — BANKAS BERLYNE. Skyriai Brazilijoje: RIO DE JANEIRO, SANTOS, CURITYBOJE, BAHIA, PORTO ALEGRE.

ATLIEKA PERLAIDAS Į VISAS PASAULIO ŠALIS AUKŠČIAUSIU KURSU IR GEROMIS SALYGOMIS. INDELIAI IR DEPOZITAI NUO 50\$000

KORESPONDENTAS LIETUVOJE:

Lietuvos Bankas Kaune.

Daktaras

A. JAZARA-SNEGE

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 2 — 6 v. v.

Ladeira Porto Geral 12 sobr.

(kampus Boa Vista ir 25 de Março)

2 andar, salas 4 e 5 Tel. 2-5068 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.

Beto priim kasdien nuo 6½—8 val. vok. vaistinėj „Imperial“ rua da Mooca 442,

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

Rua Ypiranga 15. app. 4. (kertė rua Santa Ephigenia)

Ligonius priima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadieniais nuo 3 iki 8 v. v. Sekmadieniais nuo 10 iki 1 val. Venerinių, vidurinių ir psichinių ligų analizė nuo 6½ val. ryto iki 9 v. vak.

SAVIEMS PACIENTAMS ANALIZĖ NEMOKAMA.

Laboratorija

MEDICINIŠKAS IŠTYRIMAS

(Nugarakaulio smegenų kraujo šlapumo ir išmatų). Tikras ir geras.

DR. A. KANDIA IR M. KOGAN.

Rua Conselheiro Chrispiniano, 74, 2 aukštas, 28 apart. (Prieš teatrą Municipal.) Telef. 4-0218.



## LIUOSA VALANDĖLĖ.

Iš lietuvių gyvenimo...

Brangus skaitytojau, gavęs „Lietuvius Brazilijoj“ vienu kartu net keturius numerius, pradėjau juos vartyti, skaityti... „Redakcijos ir Administracijos atsakymai“. J-liui Br... Korespondencijas gavome. Rašykite iš lietuvių gyvenimo. Iš lietuvių gyvenimo...

Gerbiamoji Redakcija ir Brangūs skaitytojai, gera rašyti iš lietuvių gyvenimo, kur tų lietuvių yra pav. S. Paulo mieste, bet rašyti ten, iš lietuvių gyvenimo kur jų nėra... nežinau, gal būtų galima ir iš čia „kašaso“ bonką išmokus... Ach, dovanok! Brangus skaitytojau ir gerbiamoji Redakcija, nesu U. ir D. Co Ltda narys, todėl vardan teisybės, ką tik papildytą melagystę, kad lietuvių nėra, atšaukti.

Cruz Alta mieste lietuvių esama nemažas skaičius kuris skaitlinės sudaro 1, j tų skaičių įeinu ir aš su visu kūnu. Gyvenimas labai įvairus. Visuomet naujo: pasisėkimai ir nepasisėkimai...

Taip iš tokių nepasisėkimų lietuvių gyvenimo noriu čia aprašyti.

Brangus skaitytojau, kad tu žinotum tokį didelį nepasisėkimą lietuvių gyvenime Cruz Altos mieste, tikrai širdis sustotų veikusi, bet tokiam dideliui skaičiui kaip 1. — vos širdis neiškrito...

Tai buvo penktadienis. Rytą pabudau lygiai aštuoniomis, kuomet tuo laiku turin būti įstaigoje.

Pavėluota. Greit, žaibo greitumu, apsirėgiau ir marš pro duris...

Pusiaukely pasūveju savo bendradarbių ir sakau: — šiandie pavėluota — o jis man ir sako: — penkios, dešimt, pusė valandos ne-reiškia pasivelavimą bet pusę arba ištisa dieną nebūti įstaigoje tai pavėlavimas...

Lyja. Drožiam. Vos priešus vienos gatvės kampa lyg iš dangaus iškrito du raiti vaikščiojanti rekaudami „vaca brabal...“ Užpakaly jų banda karvių ir jaučių kurie buvo varomi skerdyklon. Aš ir sakau savo bendradarbiui, kas per „vaca brabal“ kad jos praėjo pirmyn. Čia vėl kur buvęs kur nebuvęs trečias vaikščiojas vos apžergus būrą, kaip pamisęs rėkia: „o boi brabal...“

Ir ištikrųjų, brangus skaitytojau „o boi brabo“ puolė tiesiog ant mudvių. Draugas nieko ne-laukęs puolė į ten pat buvusią at-darą krautuve, aš paskui jį, net atsidūriau už bufeto.

Kiti ten buvusieji vos juokais netruko, bet man vos širdis neiškrito, kuomet „o boi brabal“ vos ragu neužkabino apsiaustą.

Apie tai sužinojo visi tarnautojai, na ir pradėjo... ir pradėjo... bet aš tą pačią dieną niekam nieko nesakęs pasiryžau sulošti „bi-šais“ ant jaučio, bet deja, brangus skaitytojau, tą dieną davė karvė.

Vienas nepasisėkimas, tai nieko, bet du — labai skaudu. Bronius Jodelis.

## IVAIPENYBĖS.

Laimingas kampelis.

Nors sakoma yra, kad „ten gerai, kur mūs nėra“, bet Švedijai priklausanti sala Hemsin Baltijos jūroj, Botnikos įlankoj, tikrai turi būti rojus: ut žemės.

Saloje yra apie 500 gyventojų. Visi jie gyvena didžiausioj taikoj ir yra visu kuo patenkinti. Jokių ekonominių krizių ir politinių problemų šie žmonės nepažįsta. Su vietos valdžios atstovais jie sugyvena kuo puikiau, mokesčių beveik jokių nemoka.

Policija toj saloj, galima sakyti, visai nereikalinga. Štai ką sako tos salos policijos vadas:

— Nasikaltinimų pas mane visai nėra. Jau 50 metų, kaip čia niekam nebuvo surašytas protokolas. Dar daugiau 18 metų kaip tarnauju Hemsin saloj, ir per visą savo tarnybos laiką nemačiau nė vieno girtu žmogaus. Tikrai ramus kampelis!

Turtas tarp knygų lapų.

New Yorko teisme netrukus bus nagrinėjama įdomų bylą. Kazkoks Beverlėjus susikrovė žymų turtą, prekiaudamas mėsos konservais. Be to, jis mėgo ir sodininkystę. Pamatęs, kad jis tiek uždirbęs, kad galės ramiai gyventi lig mirties, jis metė prekybą ir domėjosi sodininkyste. Per kelis metus darbo jis gerai susipažino su augalais ir savo patyrimus išdėstė knygoj, kurią savo lėšomis atspausdino. Tačiau iš jo knygos visi tik juokėsi. Vargšas labai nusiminė, visai atsisakė nuo žmonių ir netrukus numirė.

Jo giminės žinojo, kad jis turi pinigų, bet testamentu niekur nerado. Praėjo keli metai. Ir štai, viena studentė universiteto bibliotekoj rado iš ne-tičių knygą, kuri buvo dar neišspausdyta. Susidomėjusi tuo, ji pervertė visą knygą ir tarp dviejų sulipytų lapų rado mirusio Beverlėjo testamentą, kuriuo šis palieka savo pinigus — 50.000 dolerių — testamentu radėjui. Studentė tuojau kreipėsi į nurodytą testamentą banką ir ten jai pareiškė, kad tokia suma tikrai yra. Tačiau bankas pinigų išmokėti atsisakė. Studentė patraukė banką teisman. Apie bylą sužinojo Beverlėjo giminės ir iš savo gūses iškėlė bylą, reikalaujanti palikimą perduoti jiems.

Šviežių vyrų mėgėja.

Kad vyrai kartais mėgsta turėti po keletą žmonių — ne naujiena. Apie tokius atsitikimus gana dažnai tenka girdėti iš laikraščių. Bet kartais atsiranda ir moterų, kurios sugeba ištekėti už kelių vyrų. Toks atsitikimas buvo neseniai nagrinėjamas Wintchesterio teisme, Anglijoj.

Grazi, 24 metų amžiaus mergina May Mack iš Devonshiro prieš trejetą metų nuvyko į Londoną, susipažino ten su vienu policininku ir ištekėjo už jo. Nepraslinko ir kelių mėnesių, ji savo vyrą pametė, susipažino su vienu jūrininku, kuriam pasisakė etanti panelė, ir ištekėjo antrą kartą. Po poros savaičių jūrininkas išplaukė į Ameriką, o pasilikusi viena May Mack tuojau vėl užmezgė pažinti su kitu karo laivo jūrininku ir ištekėjo trečią kartą. Jaunos vyrų suvedžiotos žygiai išėjo aikšten ir ji buvo teisima. Teisme pirmasis vyras savo neįstikimai žmonai dovanavo ir ji buvo nuteista tik sąlyginiai. Bet praslinko vos dvi savaitės.

## A MOBILIADORA S. CAETANO

S. Paulo. Rua S. Caetano, 118. Telof. 4 - 3161.

Baldai, matracai ir kilimai. Urnu ir pavieniai. Įvairių rūšių baldų komplektai

## GELEZINĖS LOVOS.

Parduodama lengvomis sąlygomis išsimokėjimui. Pigiau negu kitur. Užteikite persitikrinti.

## SAMUEL GOLDBERG, CUOCO.

Kalba lietuviškai, rusiškai ir lenkiškai.

## Du metu patyrimo

parodė, kad „Lietuvius Brazilijoj“.

1. Yra pastoviausias ir rimčiausias laikraštis Brazilijoj ir visoj Pietų Amerikoj.
2. Yra tautinės minties lietuvių išeivių Brazilijoj žymios daugumos organas.
3. Yra lietuvių darbininkų Brazilijoj reikalų gynėjas ir patarėjas.
4. Yra tautinės krikščioniškos lietuvių kultūros ir apšvietos Brazilijoj judintojas, platintojas ir auklėtojas.
5. Yra viso pasaulio įvykių ir Lietuvos gyvenimo veidrodis.
6. Yra pigiausias laikraštis Brazilijoj ir visoj Pietų Amerikoj, nes metams kaštuoja tik 10 milreisy, pusei 6 milt. 3 mėn 4 milreisai, Lietuvon ir užsienioosna 2 doleriai metams.

Brangus skaitytojau!

Ar Tamstai negaila būtų skirtis su savo draugu — „Lietuvius Brazilijoj“ laikraščiu? Mums, „L. Braz.“ leidėjams, būtų labai gaila skirtis su Tamsta, bet mūsų skurdžios lėšos priveria mus tai padaryti, jeigu ne sulauksime iš Tamstos atsilyginimo už praeitą laiką, arba prumeratos atnaujinimo. Taigi tuoj, nieko nelaukdamas, sėsk, Tamsta, prie stalo ir rašyk mums margą gramatėlę.

Adresas: „LIETUVIS BRAZILIJŲ“, caixa postal 1764, São Paulo

kaip šviežių vyrų mėgėja susimedžiojo ketvirtą auką ir nuėjo prie altoriaus. Dalykas vėl iškilo viešumon ir vyrų suvedžiotoja buvo teisima antrą kartą. Jos pirmas ir tikrasis vyras — Londono policininkas vėl užsisotojo už savo išdykusią žmoną. Bet teisimas, iš nagrsnėjęs bylą, priteisė 10 mėn. kalėti.

Giliausia kasykla.

Kasdami šachtas visokiems žmėms gelmių turtams išnaudoti, žmonės kartais pasiekia didelės gilumos. Amerikoj ir kituose kraštuose yra kasyklų, kurios šachtos turi po kilometrą ir daugiau gilumo. Tačiau giliausia kasykla yra Brazilijoj. Ją iškasė viena anglų bendrovė prieš šimtą metų, beiškodama žemės gelmėse aukso. Ši kasykla yra pustrėčio kilometro gilumo. Tai gilumai pasiekti iš pradžios nusileidžiama 700 metrų gilumo šachta ir paskui tam tikrais vežimėliais važiuojama į žulniomis šachtomis į kasyklų dugną. Visa ta kelionė trunka net 4 valandas.

Kasyklų gilumoje oras yra tiek karštas, kad be dirbtinės ventilacijos joks žmogus negalėtų kvėpuoti. Dėl didelio karščio žmonėms kasyklose tenka dirbti nuogiems. Iš 3.000 kasyklos darbininkų apie 2.800 yra brazilai, kurie prie karščio yra pripratę ir jį labiau patenkina.

Ilgaaamžiai medžiai.

Retas žmogus sulaukia 100 metų

tuos tarpus kaip paukščių ir gyvulių tarpe yra daug ilgiau gyvenančių. Papūgos anžius yra ilgesnis už 100 metų. Dramblys gali gyventi lig 200 metų, krokodilai tr vėžliai — lig 300 ir daugiau metų. Bet palyginus su medžių amžium, tai yra trumpas laikas. Pušys, eglės, liepos dažnai sulaukia 100—200 metų; o kai kada lig 400—500. Ažuolai gyvena dar daugiau. Garsus yra Lietuvoj, Zemaitijoj, rašytojo Dionizo Poškos Baublys — azuolas, kuriam buvo apie 1000 metų. Tačiau kai kurios medžių rūšys gali gyventi dar ilgiau. Viešam Meksikos indijonų kaime auga kiperisas, kuriam mokslininkai duoda 6 000 metų amžiaus. Tenerifo saloj ir Kanarų salose taip pat auga medžių, kurių amžius siekia irgi 6000 metų. Tie ilgamečiai medžiai dar yra gyvi, auga ir žaliuoja. Kaip jie galėd sulaukti tokio ilgo amžiaus — mokslininkams yra neišaiškinama paslaptis.

Iš „M. R.“

Pranešimas.

Rugsėjo 20 d. 2 val. p. p. Sporto sąga „Lithuania“ ruošia futbolo rungtynes su A. C. „União do Bom Retiro“. Aikštėj Avenida Rudje, bondė 55 (Casa Verde).

Sportininkai renkasi pas P. Jurgutį 1 val. p. p. V-ba.

## LAIVU IŠĖJIMAS I EOROPA.

A. Alexandrino 12 Rugsėjo  
J. Charlotte — 20 „ „  
Paconė — 27 „ „  
Kainos pigios.

Siunčiame pinigus Lietuvon ir į kitas pasaulio šalis apmokėdami vietiniam pašte doleriais ar kita valiuta, kaip nori siuntėjas. Perkame ir parduodame įvairią valiutą

## Laivakortės.

Į Europą ir iš ten. Šamados. Kainos žemos. Patarnavimas sąžiningas ir greitas.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA [kurta 1900 m.

Rua Mauá 207, kampas rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto ligi 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

